Sortsforsøg 2009 – Uddrag af resultater

Der er gennemført seks forsøg med almindelige sorter på JB 7. Jorden er gennemgående i god gødningstilstand. Forfrugten er vinterhvede, vinterhvede med korsblomstret efterafgrøde eller vårbyg. Der er i gennemsnit tilført 107 kg kvælstof pr. ha. Rækkeafstanden har været 50 cm og frøafstanden 18,3 cm. Forsøgene er sået mellem 5. og 12. april. Roerne er taget op mellem 11. september og 20. oktober. Den gennemsnitlige vækstsæson er 172 døgn, hvilket er 13 døgn længere end i 2008.

Frøet er behandlet med en standardbejdse, bestående af Gaucho (60 gram a.i.) og Thiram (6 gram a.i.). Ukrudt er bekæmpet efter behov i hvert forsøg. Forsøgene er behandlet med Opus eller Opera mod bladsvampe. Der er vurderet bladsvampe i specialforsøg, der ikke er behandlet mod bladsvampe.

Resultaterne af årets forsøg med sorter er vist i *tabel 1 og 3*. De sorter, der er i dyrkning og udgør målegrundlaget, har haft et tilstrækkeligt højt plantetal og en god fremspiring. Niveauet for stokløbning har været lavt. Sorterne Madicken og Rosalinda har blandt sorter, som er dyrkede eller til observation, haft for høj en stokløbningstendens i årets forsøg. Det er fortsat vigtigt at nedbringe stokløbningen til det mindst mulige, fordi aflugning af stokløbere er blandt de mest arbejdstunge opgaver.

Karakteren for rodfure er en bedømmelse af rodfurens dybde, hvor 1 angiver en ekstremt dyb rodfure, og 9 er ingen rodfure. Rodfurens karakter er knyttet til sorten, og der er i årets forsøg stor forskel imellem sorter med dyb og lille rodfure. Sorter som Mars, Topper, Palace, Julietta og Stine har en lille rodfure. Blandt de nye sorter, der er i første års afprøvning, er der flere, der matcher de bedste, men ingen er bedre end de tidligere afprøvede sorter. Sorter, der har en lille rodfure, er oftest lettere at vaske rene. Det udtrykkes i vaskbarhed, hvor roer med rodfurerne fyldt med jord får karakteren 1, og helt renvaskede roer får karakteren 9 – *se figur 4 og 4 a*.

Renhedsprocenten udtrykker kun den vedhængende jord på roen, der vanskeligt kan fjernes før levering af roerne. Der er normalt god sammenhæng mellem renhedsprocenten og rodfurens dybde samt roernes højde over jorden. Ligeledes er der god sammenhæng mellem rodfurens dybde og vaskbarheden samt renhedsprocenten og vaskbarheden. En roe med en lille eller næsten ingen rodfure, og som sidder tilstrækkeligt højt i jorden, kan give en høj renhedsprocent samtidig med, at den er let at rense og vaske. En høj renhedsprocent betyder reducerede fragtomkostninger og en højere betaling for roerne. Imellem højeste og laveste renhed er der 1,2 procentpoint. Den relativt lille forskel

Forudsætninger for beregningen af det økonomiske udbytte

- Resultaterne fra årets forsøg.
- Brancheaftale 2006 til 2010, aftale om pristillæg 2009-2010 samt ændret jordmodel 2009-2010
- Kontraktmængde = Udbytte i gns. af dyrkede sorter = 15,73 tons polsukker
- Leveringsprocent = 100
- Kontrakt roepris 2010 = 223,00 kr pr. ton rene roer basis 16,0 pct. sukker
- Fragttilskud = 24,00 kr. pr. ton. (indtil 38 km fra fabrik 2010)
- Affald (40 procent, 12 procent tørstof) = 7 kr pr. ton.
- Fragt (inklusive rensning) = 40 kr. pr. ton.
- Variable direkte omkostninger til roemark = 6.000 kr pr. ha.
- Alternativt dækningsbidrag på mere eller mindre areal = 1.500 kr pr. ha (sorter)
- Renhedsprocenten er omregnet proportionalt, idet gennemsnittet af dyrkede sorter er sat til 89,0.
- I figur 1 er pol for gns. af dyrkede sorter sat til 17,8 og alle sorters pol beregnet forholdsmæssigt hertil. Rodudbytte er beregnet på baggrund af opnået sukkerudbytte og beregnet pol. Den beregning udtrykker sorternes afkast i et år med et normalt niveau for sukkerprocenten.

Til beregning af det økonomiske afkast på bedriftsniveau anvendes bedriftens udbytte og omkostninger.

- Lynhurtig fremspiring
- Rhizomania resistent
- Tolerant over for Ramularia

SESVANDERHAVE
value through synergy

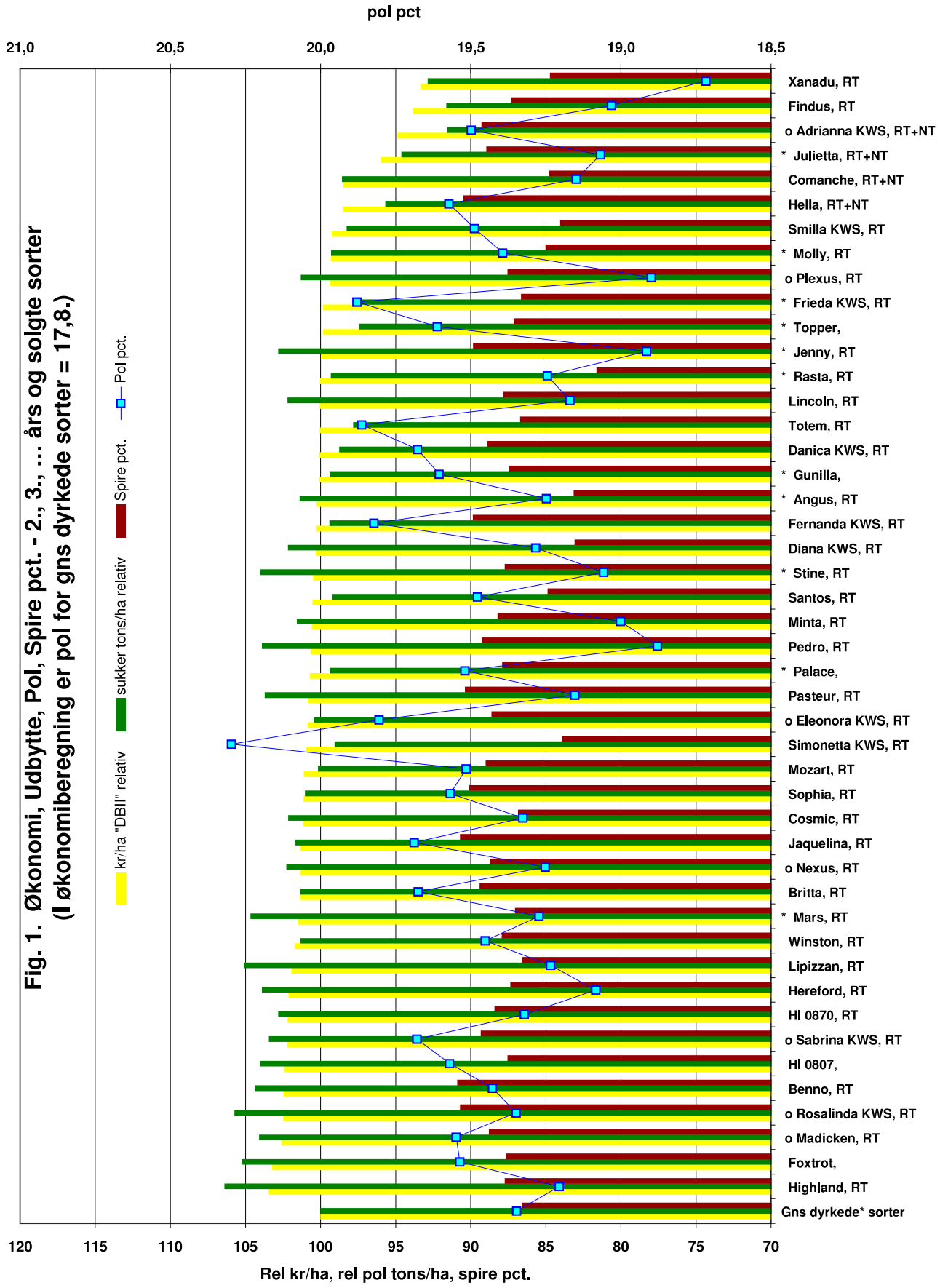

Figur 1 og 1b. Sorter, der har deltaget 2 år eller mere er rangeret efter det økonomiske udbytte. I figur 1 er sukkerporcenten for de dyrkede sorter sat til 17,8 pct og øvrige sorters sukkerprocent beregnet forholdsmæssigt herefter forinden DBII er beregnet. Den beregning kan anvendes til beslutningsstøtte for et år med normalt niveau på sukkerprocenten.

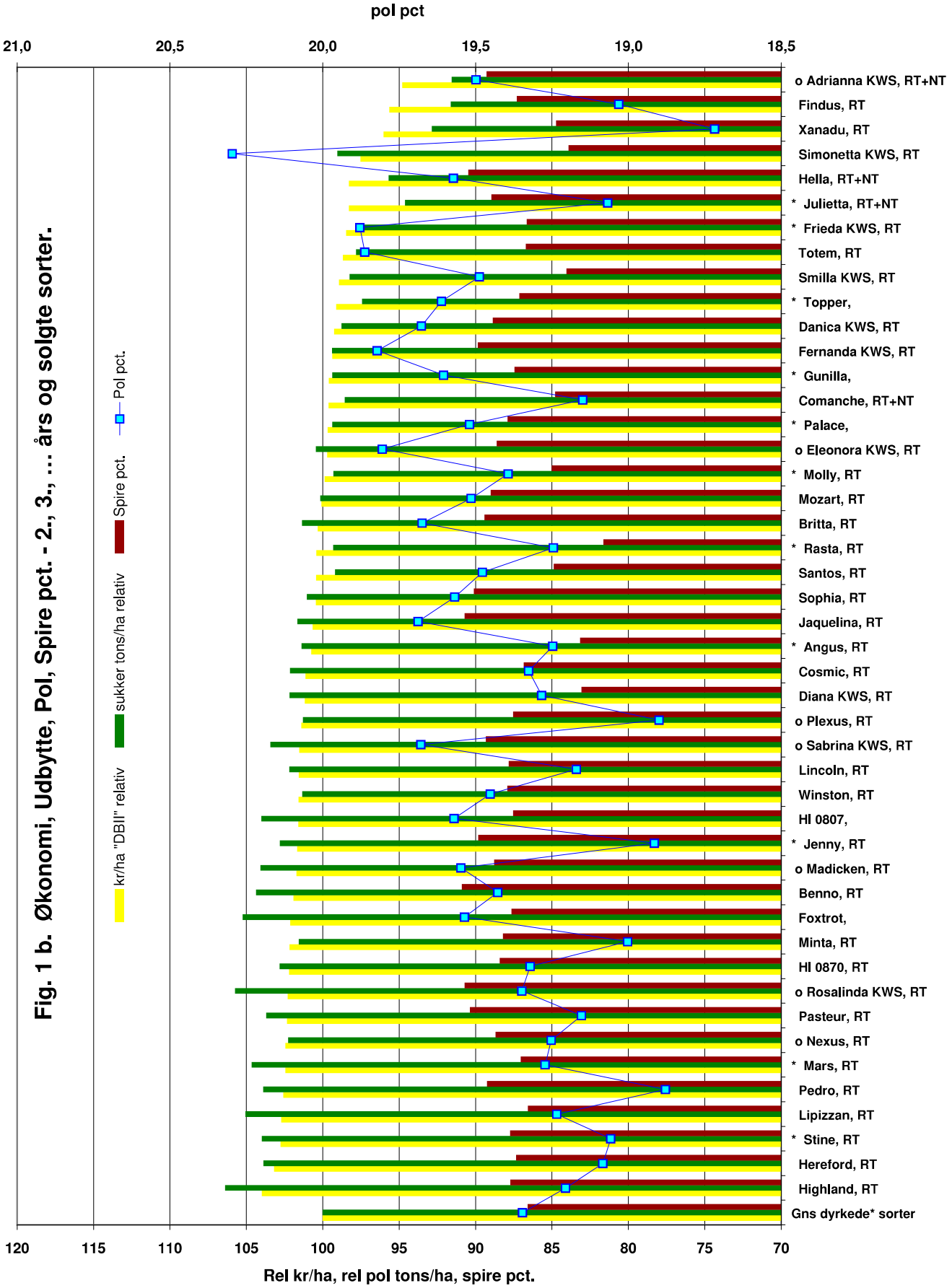

I figur 1b er forsøgsresultaterne anvendt direkte. - Sukkerudbyttet bidrager med imellem 70 og 75 pct af bruttoindtægten beregnet på gennemsnittet af de dyrkede sorter, og er derfor den mest afgørende enkeltfaktor for et godt økonomisk resultat.
RT: rizomaniatolerant. NT: nematodtolerant. NR: nematodresistent.

Tabel 1. Udbytte i 4 år - tons polsukker/ha relativ. 2. års, 3. års og solgte sorter

		Karakter	2006	2007	2008	2009	Stabilitet **	Tillid til højeste
	Antal forsøg		*4*	*5*	*5*	*5*		
	Gns dyrkede absolut		*10,03*	*14,00*	*13,40*	*15,73*		
	Gns dyrkede relativ		*100*	*100*	*100*	*100*	4	-
*	Mars	RT	107	101	103	105	4	4
*	Stine	RT	113	108	100	104	2	3
*	Jenny	RT	110	106	102	103	3	3
o	Nexus	RT	107	111	101	102	2	2
*	Angus	RT	109	107	103	101	3	2
	Winston	RT	105	103	101	101	4	3
	Sophia	RT	108	113	100	101	2	1
*	Gunilla		110	113	100	99	1	-1
*	Palace		102	101	99	99	4	2
*	Rasta	RT	109	109	102	99	2	0
*	Molly	RT	111	106	105	99	3	0
*	Frieda KWS	RT	111	112	102	98	1	-2
*	Topper		103	105	100	97	3	0
*	Julietta	RT+NT	100	96	94	95	4	-1
o	Rosalinda KWS	RT		113	105	106	3	4
	Benno	RT		105	103	104	5	5
o	Madicken	RT		108	102	104	3	4
o	Sabrina KWS	RT		111	103	103	3	3
	Cosmic	RT		106	104	102	4	3
o	Plexus	RT		107	100	101	3	2
o	Eleonora KWS	RT		109	104	100	3	1
	Fernanda KWS	RT		112	100	99	1	-1
o	Adrianna KWS	RT+NT		99	98	92	3	-4
	Highland	RT			102	106	3	5
	Foxtrot				102	105	4	5
	Lipizzan	RT			103	105	4	5
	HI 0807				104	104	5	5
	Pedro	RT			105	104	5	5
	Hereford	RT			101	104	4	4
	Pasteur	RT			108	104	3	3
	HI 0870	RT			104	103	5	4
	Lincoln	RT			101	102	4	3
	Diana KWS	RT			103	102	5	4
	Jaquelina	RT			102	102	5	3
	Minta	RT			102	102	5	3
	Britta	RT			103	101	5	3
	Mozart	RT			99	100	5	3
	Santos	RT			102	99	4	1
	Simonetta KWS	RT			100	99	5	2
	Danica KWS	RT			101	99	4	1
	Comanche	RT+NT			93	99	3	0
	Smilla KWS	RT			101	98	4	1
	Totem	RT			101	98	4	1
	Hella	RT+NT			94	96	4	0
	Xanadu	RT			88	93	3	-3
	Findus	RT			95	92	4	-3
	LSD		3	4	4	3		

* Dyrket sort 2009

o Observationssorts 2009

** Høj stbilitet betyder at sorten har små udsving fra år til år

*** Tillid til højeste udbytte er 2009 resultat i udbytte minus de udsving, som må forventes at kunne trække udbyttet yderligere ned i kommende år

5: meget høj score, 4: høj score, 3: middel score, 2: lav score, 1: meget lav score, Mindre end 1 er ikke acceptabelt

skyldes gode optagningsbetingelser og forskel i sorternes egenskaber. Der er en række sorter med lav renhed, heriblandt Winston og HI 0973. Den laveste renhed er fundet hos 9K68 og 9R84.

Sukkerprocenten udregnet som gennemsnit af de dyrkede sorter er i årets forsøg 19,35, det højeste, der er registreret i sortsforsøgene. Den gennemsnitlige sukkerprocent i perioden 1984 – 2009 er 17,4. Et højt sukkerindhold medfører en højere betaling for roerne og en besparelse i fragtomkostningerne. Betaling for ekstra sukkerindhold udgør i den økonomiske kalkule for årets forsøg med en pol på 19,35 – *figur 1 b* - cirka 18 procent af bruttoindtægten, hvilket er mere end det dobbelte i forhold til 2008. I *figur 1* udregnet med normal kampagnepol udgør sukkertillægget ca. 12 pct. Den højeste sukkerprocent er opnået i sorterne 9R22, 9K63 og Simonetta KWS, der er nye sorter. Det laveste indhold af sukker er opnået i sorterne Fernando, Xanadu, ST 935, Pedro og Plexus. Bland de dyrkede har Frieda KWS den højeste sukkerprocent, mens Jenny, Stine og Julietta har den laveste.

Aminotallet er den enkeltfaktor, der betyder mest for saftrenheden og påvirker dermed udbyttet af hvidt sukker på fabrikken. Et højt aminotal betyder en dårlig saftkvalitet. Blandt de dyrkede sorter har Julietta haft det signifikant højeste aminotal lige efterfulgt af Topper. I den gode ende er blandt andre Rosalinda KWS, Frieda KWS, Sabrina KWS og Pasteur.

I højre side af *tabel 3* ses det økonomiske resultat af dyrkningen af sorterne. Forudsætningerne for beregningerne fremgår af *tekstboksen*. *Figur 1*, hvor sukkerprocenten er korrigeret til 17,8 til beregning af DBII, bør anvendes til fremadrettet beslutningsstøtte, når der forventes en sukkerprocent på et normalt niveau. *Figur 1 b* viser det økonomiske resultat,

Med fokus på bundlinjen

ROSALINDA KWS

- Højeste sukkerudbytte af alle sorter (**fht. 108**)*
- Højeste gennemsnitlig indtjening (**+ 689 kr. pr. ha**)*
- Lav modtagelighed over for bladsygdomme og resistens over for Rizomania

* Kilde: NBR (Alstedgaard) forsøg 2007-2009

KWS

Seeding the future
since 1856

www.kws.dk

KWS SCANDINAVIA A/S, Åmarksvej 31, 4891 Toreby L, Tel.: 5484 3211, Mobil: 2020 1516, E-Mail: e.larsen@kws.com

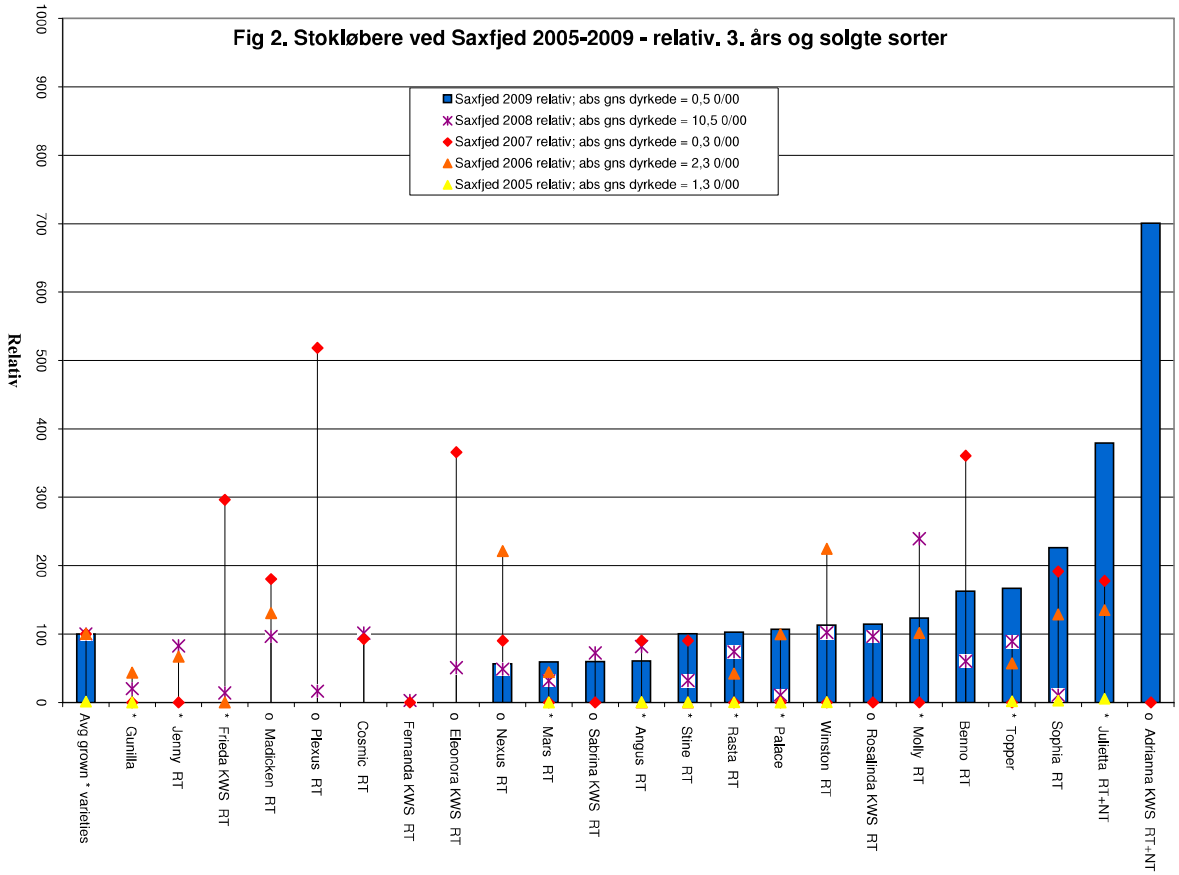

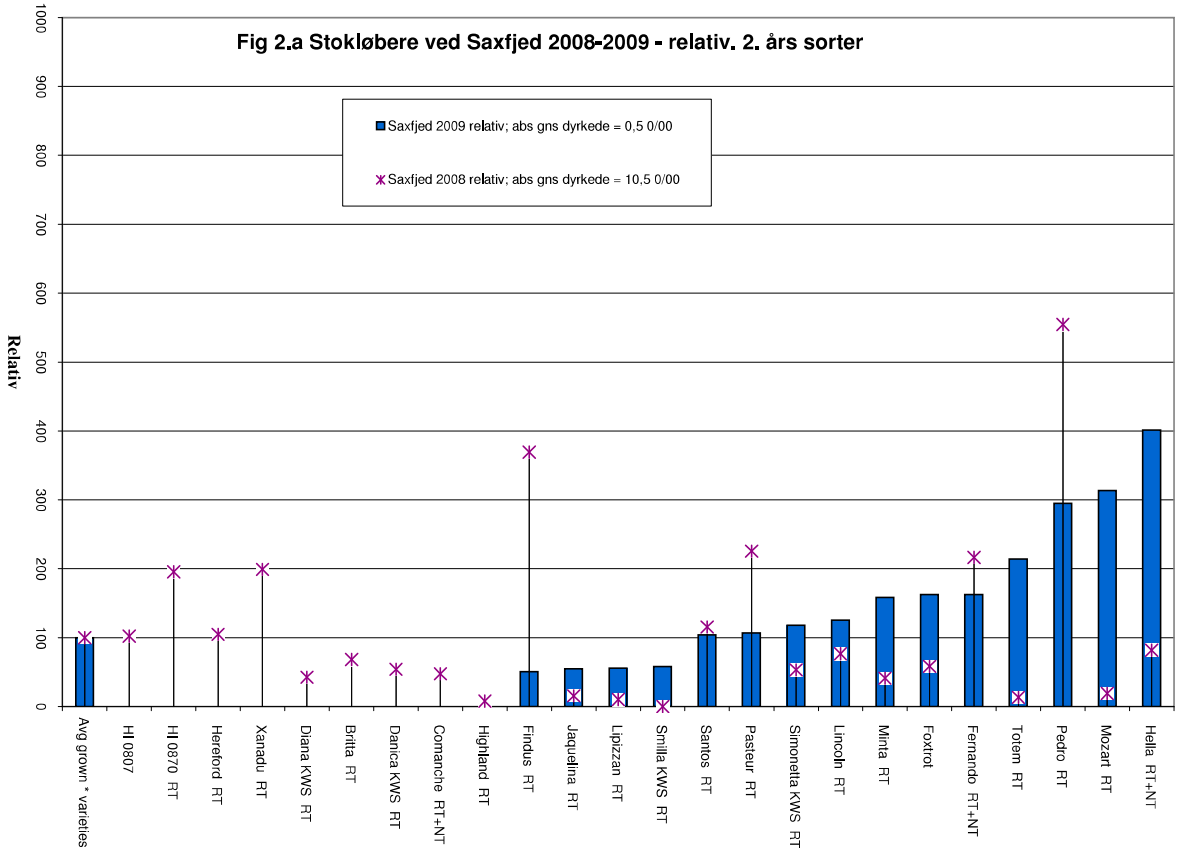

Figur 2 og 2a. Tendens til stokløbere 2005-2009. Forsøget ved Saxfjed ligger ved Rødby i et køligt kystnært område. Området er særligt velegnet til undersøgelse af stokløbningstendens, bandt andet fordi såningen normalt kan gennemføres tidligt ofte i begyndelsen af marts, således 2. marts i 2009. I 2009 er niveauet for stokløbning meget lavt på trods af den tidlige såning. RT: rizomaniatolerant. NT: nematodtolerant. NR: nematodresistent.

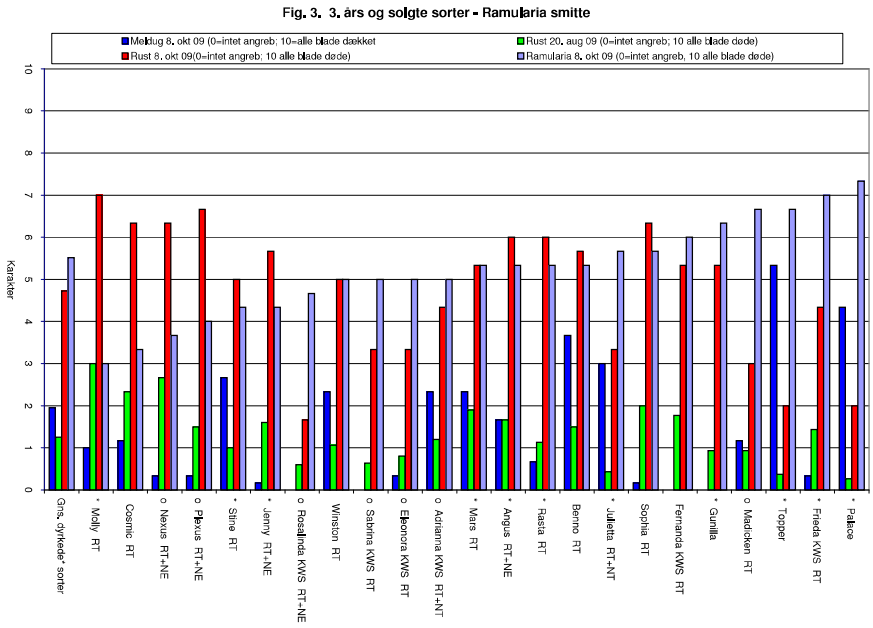

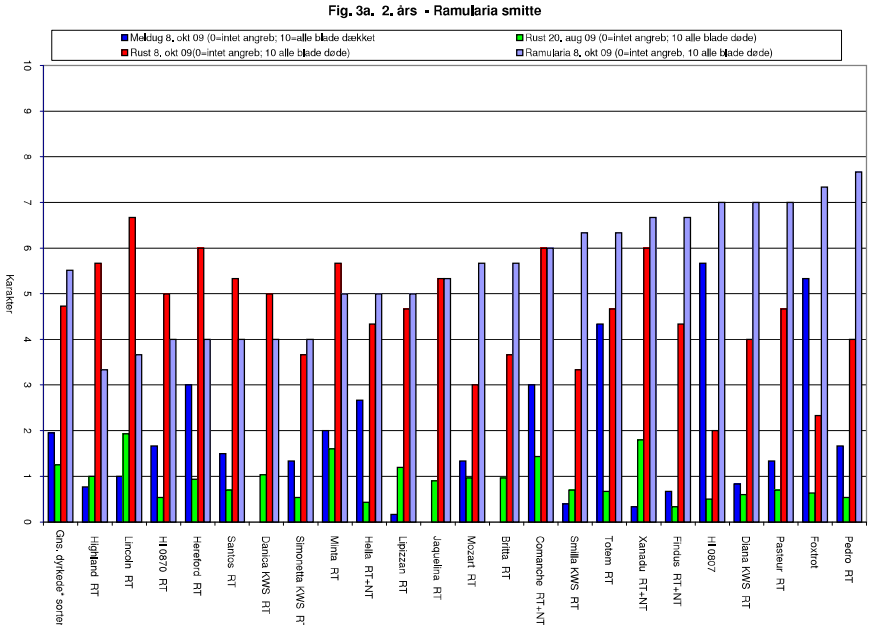

Figur 3 og 3a. Sorternes sygdomsmodtagelighed ved kunstig smitte med Ramularia. Sorterne er rangeret efter angrebsgrad af Ramularia 8. oktober. RT: rizomaniatolerant. NT: nematodtolerant. NE: mindre udbyttefølsom ved nematodangreb.

som det har været i 2009, og som det antageligvis vil være, når der forventes en meget høj sukkerprocent. Det økonomiske resultat er det vigtigste kriterium for roedyrkeren ved valg af sorter. I hele serien opnår Highland det bedste økonomiske resultat. Blandt de solgte sorter giver Mars det bedste økonomiske resultat og Julietta det dårligste. Blandt observationssorterne opnås det bedste resultat med Rosalinda og Madicken.

Specialundersøgelse af stokløbningstendens

Niveauet for stokløbning har i 2009 generelt været meget lavt i specialforsøget på Saxfjed, hvor stokløbningstendensen bliver undersøgt ved tidligst mulig såning i et område, hvor det er relativt køligt i foråret. Såningen er foretaget 2. marts, hvilket er mere end 1 måned tidligere end såningen af sortsforsøg og såning i praksis. I forsøget udviser Adriana KWS et uacceptabelt højt stokløbningsniveau efterfulgt af Julietta, Topper og Molly bandt de dyrkede sorter. Se *figur 2 og 2a*. Blandt andet års sorterne har Hella, Mozart og Pedro et uacceptabelt højt stokløbningsniveau.

Nematod-resistente og -tolerante sorter.

Der er i 2009 gennemført tre forsøg med sorter, som er resistente mod eller tolerante over for nematoder. I forsøgene indgår blandt andet otte nye sorter, heraf fire med tolerance, NT, samt fire normalsorter, der er mindre udbyttefølsomme end de mest følsomme. Disse normalsorter med en vis grad af tolerance betegnes NE. Målesorten Rasta repræsenterer de almindeligt mest følsomme normalsorter. Yderligere indgår Julietta (NT) og Sanetta som referencesorter

Alle tre forsøg er anlagt på JB 7 jord med nematoder. Forfrugten er vinterhvede eller vinterhvede med korsblomstret efterafgrøde. Der er tildelt 111 kg kvælstof pr. ha. Rækkeafstanden har været 50 cm og frøafstanden 18,3 cm. Forsøgene er sået 6. og 7. april, og roerne er taget op mellem 16. september og 19. oktober. Vækstsæsonen har i gennemsnit været 176 døgn. Resultatet af årets forsøg ses i *tabel 2 og 4*.

Målesorten Rasta har i gennemsnit af de to forsøg opformeret nematoderne med en faktor 8, hvilket er særdeles højt sandsynligvis på grund af en særdeles gunstig vækstsæson, der også afspejles i et højt udbytteniveau. Den resistente sort Sanetta har opformeret nematoderne med en faktor 1,3. De tolerante sorter (NT) har i gennemsnit opformeret nematoderne med en faktor 5,7, mens NE sorterne gennemgående giver en højere opformering.

Sorten HI 0951 har vist en uacceptabel høj stokløbningstendens, men som det

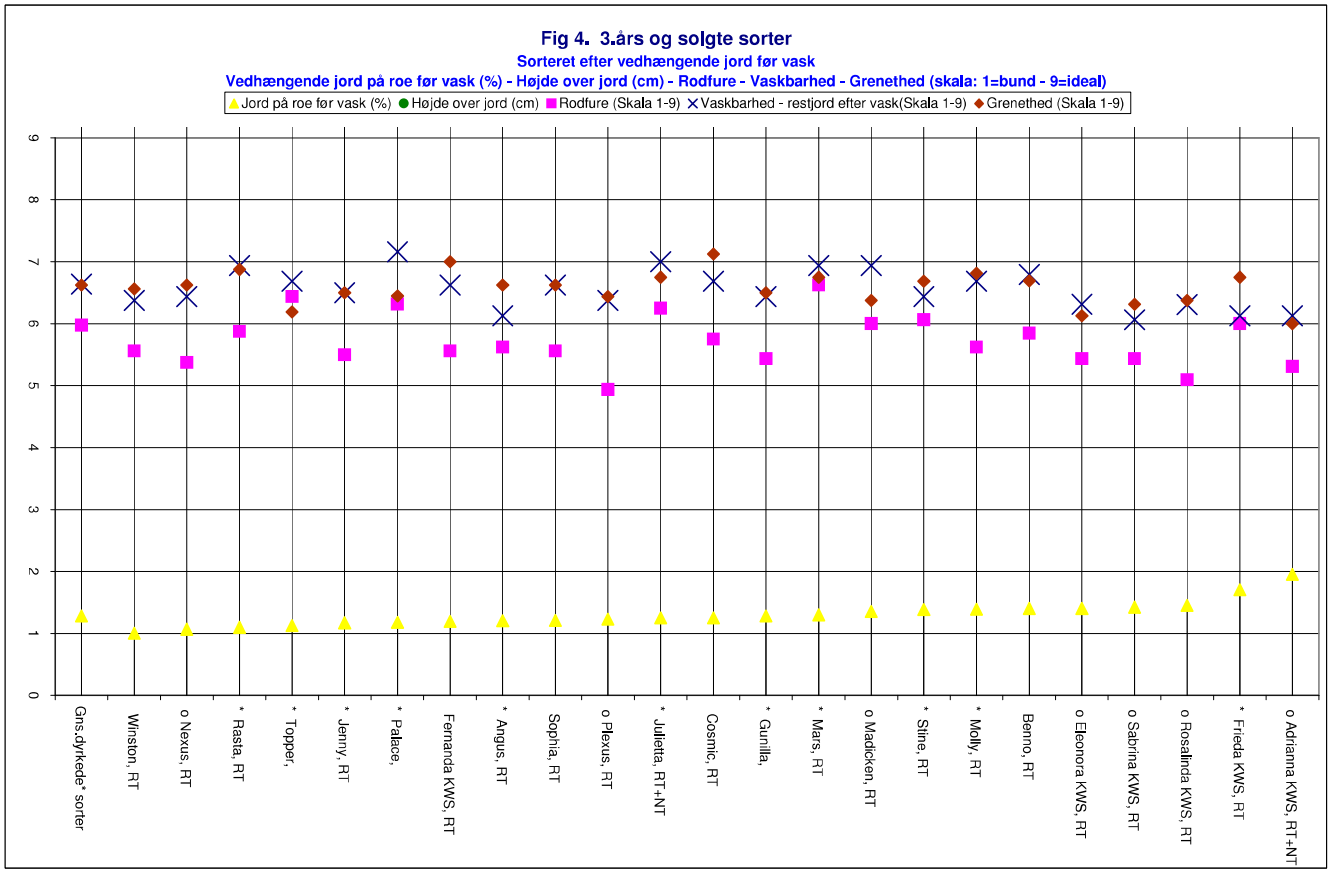

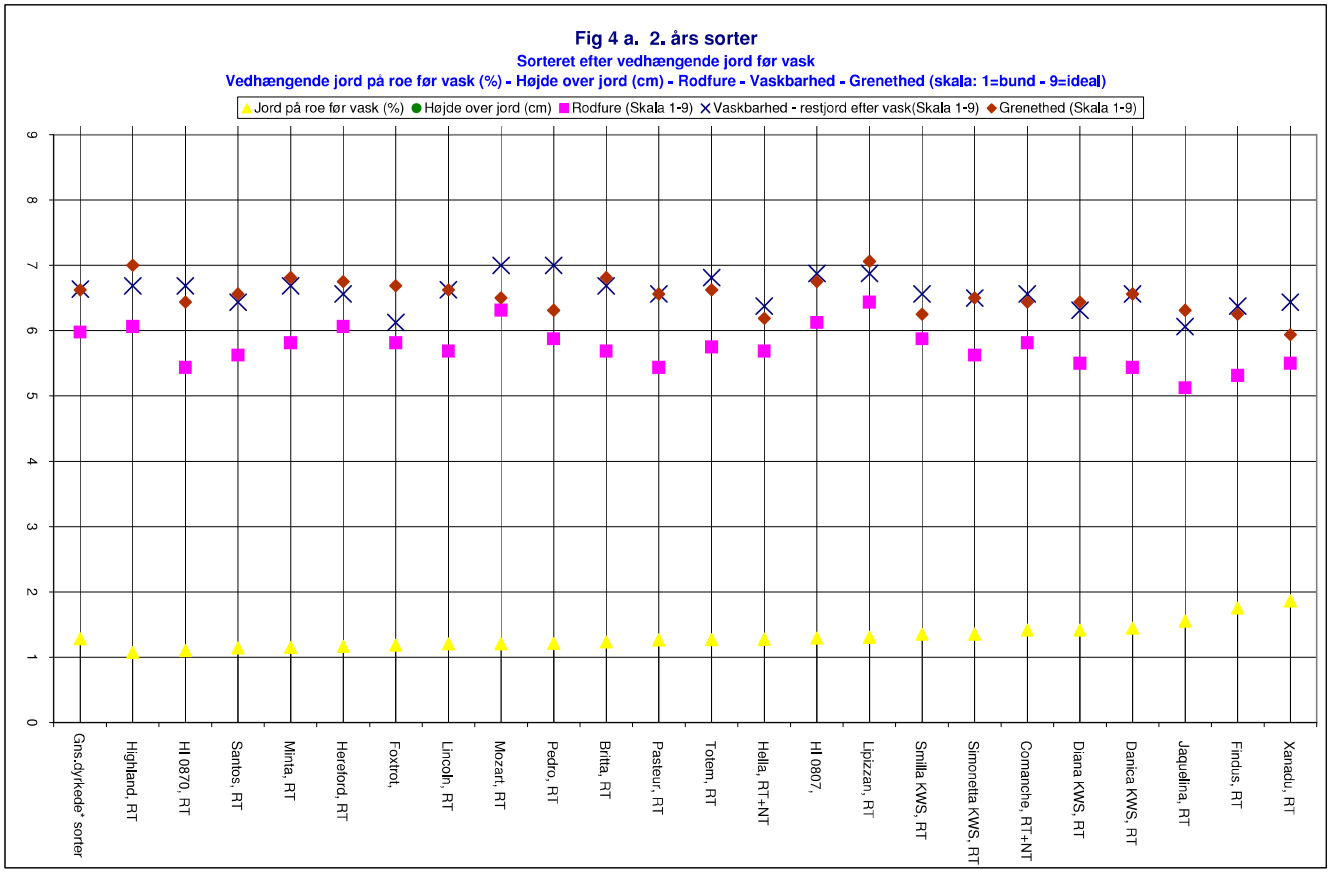

Figur 4 og 4a. Bedømmelse af rodform. Sorterne er rangeret efter stigende mængde af vedhængende jord på roen før vask. RT: rizomaniatolerant. NT: nematodtolerant. NR: nematodresistent.

Har du mistanke om nematodepletter?

Sats på vores nye topsort Nexus 2010

- En god all-round sort
- Det bedste økonomiske afkast af alle nematodesorterne i ikke-inficerede marker i 2009
- Meget højt udbytte også i inficerede marker
- Middel sukkerindhold
- Hurtig fremspiring

Vi har også to Prøvesorter i 2010 Cosmic og Harpoon!

Benyt muligheden for at prøve disse under dine vækstbetingelser.
For mere information se de mange forskellige oplysninger fra Nordic Sugar.

HILLESHÖG

syngenta SEEDS

For mere information kontakt
Ingvar Christensson,
Syngenta Seeds AB, Sverige
tel +46 418 43 71 35 eller
E-mail: ingvar.christensson@syngenta.com

Syngenta Seeds AB
Box 302, 261 23 Landskrona, Sverige

Tabel 3. Sorte i afprøvning 2009 - uddrag. 2.års, 3. års og solgte sorter

	Variety	Resistens Resistance	Planter Plants 1000/ha	Stokløbere -Bolters Tidlig 0/00	Stokløbere -Bolters Normal 0/00	Bladdække Leaf-cover Sc. 1-10	Højde Height mm	Rodfure Groove Sc. 1-9	Vaskbar Wash-ability Sc. 1-9	Grene Bran-ching Sc. 1-9	Vh. jord Tare %	Amino-N Amino-N pr 100 g sukker	IV-tal IV-tal pr 100 g sukker	Rod Root t/ha	Sukker Sugar %	Sukker Sugar t/ha	Sukker Sugar relativ	DKK/ha - Dif til gns Korr pol gns = 17,8	DKK/ha - Dif til gns pol gns = 19,35 (2009)
	Antal forsøg		5	1	5	3	2	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	Gns af dyrk sorter		*94*	*0,5*	*0,1*	*78*	*42*	*6,0*	*6,6*	*6,6*	*1,3*	*59*	*2,39*	*81,3*	*19,35*	*15,73*	*100*	*0*	*0*
*	Mars	RT	95	0,3	0,2	79	45	6,6	6,9	6,8	1,3	50	2,21	85,3	19,27	16,46	105	240	396
*	Gunilla		95	0,0	0,0	75	42	5,4	6,4	6,5	1,3	57	2,28	79,8	19,60	15,63	99	14	-65
*	Julietta	RT+NT	97	1,9	0,2	71	35	6,3	7,0	6,8	1,3	74	2,71	78,1	19,07	14,88	95	-643	-277
*	Stine	RT	95	0,5	0,0	80	39	6,1	6,4	6,7	1,4	51	2,28	85,9	19,06	16,36	104	78	445
*	Palace		96	0,5	0,0	85	41	6,3	7,2	6,4	1,2	62	2,40	80,1	19,52	15,63	99	114	-52
*	Topper		95	0,8	0,0	77	38	6,4	6,7	6,2	1,1	69	2,55	78,1	19,61	15,32	97	-29	-143
	Winston	RT	96	0,6	0,0	84	45	5,6	6,4	6,6	1,0	53	2,15	81,9	19,45	15,94	101	277	255
*	Angus	RT	90	0,3	0,4	81	46	5,6	6,1	6,6	1,2	61	2,51	82,8	19,25	15,95	101	42	121
*	Rasta	RT	89	0,5	0,0	80	41	5,9	6,9	6,9	1,1	57	2,12	81,1	19,25	15,62	99	4	65
	Sophia	RT	98	1,1	0,2	79	42	5,6	6,6	6,6	1,2	51	2,16	81,1	19,57	15,89	101	180	73
*	Molly	RT	92	0,6	0,0	73	42	5,6	6,7	6,8	1,4	62	2,51	80,5	19,39	15,62	99	-111	-21
*	Jenny	RT	98	0,0	0,4	78	49	5,5	6,5	6,5	1,2	56	2,40	85,4	18,91	16,17	103	-12	269
o	Nexus	RT	96	0,3	0,0	80	45	5,4	6,4	6,6	1,1	71	2,74	83,6	19,25	16,09	102	216	394
*	Frieda KWS	RT	94	0,0	0,0	80	40	6,0	6,1	6,8	1,7	49	2,28	77,4	19,88	15,38	98	-30	-246
o	Madicken	RT	97	0,0	1,0	77	39	6,0	6,9	6,4	1,4	51	2,23	83,9	19,55	16,37	104	415	277
o	Plexus	RT	95	0,0	0,0	76	45	4,9	6,4	6,4	1,2	61	2,51	84,4	18,90	15,93	101	-104	227
	Cosmic	RT	94	0,0	0,2	78	41	5,8	6,7	7,1	1,3	60	2,44	83,1	19,33	16,07	102	183	182
o	Rosalinda KWS	RT	99	0,6	0,7	77	36	5,1	6,3	6,4	1,5	48	2,16	85,9	19,35	16,63	106	399	371
	Fernanda KWS	RT	98	0,0	0,0	73	44	5,6	6,6	7,0	1,2	56	2,38	79,0	19,82	15,63	99	44	-101
o	Sabrina KWS	RT	97	0,3	0,0	77	34	5,4	6,1	6,3	1,4	49	2,19	82,7	19,68	16,27	103	356	248
o	Eleonora KWS	RT	96	0,0	0,2	78	36	5,4	6,3	6,1	1,4	53	2,23	79,8	19,81	15,80	100	136	-50
o	Adrianna KWS	RT+NT	97	3,5	0,0	73	34	5,3	6,1	6,0	2,0	56	2,31	73,7	19,50	14,40	92	-822	-843
	Benno	RT	99	0,8	0,2	80	36	5,8	6,8	6,7	1,4	45	2,13	84,5	19,43	16,42	104	394	310
	Mozart	RT	97	1,6	3,1	78	41	6,3	7,0	6,5	1,2	52	2,07	80,8	19,51	15,75	100	177	11
	Pedro	RT	97	1,5	0,8	73	34	5,9	7,0	6,3	1,2	53	2,34	86,5	18,88	16,34	104	104	415
	Lincoln	RT	95	0,6	0,2	78	43	5,7	6,6	6,6	1,2	58	2,39	83,8	19,17	16,07	102	9	253
	HI 0807		95	0,0	0,0	83	38	6,1	6,9	6,8	1,3	62	2,31	83,4	19,57	16,36	104	386	259
	Minta	RT	96	0,8	0,0	80	53	5,8	6,7	6,8	1,1	53	2,19	84,1	19,00	15,98	102	92	350
	HI 0870	RT	96	0,0	0,2	81	39	5,4	6,7	6,4	1,1	52	2,27	83,8	19,32	16,17	103	352	354
	Foxtrot		95	0,8	0,4	88	37	5,8	6,1	6,7	1,2	63	2,32	84,7	19,54	16,55	105	515	344
	Hereford	RT	95	0,0	0,4	81	47	6,1	6,6	6,8	1,2	54	2,25	85,7	19,08	16,34	104	341	515
	Santos	RT	92	0,5	0,0	73	45	5,6	6,4	6,6	1,1	58	2,31	80,1	19,48	15,60	99	83	68
	Xanadu	RT	92	0,0	0,0	81	35	5,5	6,4	5,9	1,9	74	2,93	78,0	18,72	14,61	93	-1.072	-643

Tabel 2. Nematodtolrante sorter. Udbytte i 4 år. Tons polsukker pr ha relativ

		Resistens	2006	2007	2008	2009
	Antal forsøg		3	3	3	3
	*Gns modtagelige sorter * abs*		*7,64*	*13,88*	*10,50*	*13,22*
	*Gns modtagelige sorter * relativ*		*100*	*100*	*100*	*100*
*	Rasta	RT	-	-	100	100
	Julietta	RT+NT	136	102	131	121
	Adrianna KWS	RT+NT		104	127	112
	Plexus	RT+NE		111	114	111
	Sanetta	NR		93	-	102
	Hella	RT+NT			128	125
	Comanche	RT+NT			116	120
	Fernando	RT+NE			119	115
	Angus	RT+NE			102	112
	Nexus	RT+NE			111	110
	SN-215	RT+NT				121
	Rosalinda KWS	RT+NE				118
	9K63	RT+NT				117
	ST 15934	RT+NT				116
	HI 0969	RT+NE				116
	9K68	RT+NT				111
	Jenny	RT+NE				109
	HI 0951	RT+NE				108
	LSD		16	5	11	6

* Målesort 2009

WWW.SCHOPPE.DE

Den søde

Højeste sukkerprocent*

FRIEDA KWS

- Meget høj sukkerprocent
- Højtydende Rizomaniasort med god økonomi (**+ 574 kr. pr. ha**)*
- Lav tendens til stokløbning

* Kilde: NBR (Alstedgaard) forsøg 2007-2009

www.kws.dk

KWS

Seeding the future
since 1856

KWS SCANDINAVIA A/S, Åmarksvej 31, 4891 Toreby L, Tel.: 5484 3211, Mobil: 2020 1516, E-Mail: e.larsen@kws.com

Tabel 4. Sorter med Nematodtolerance forsøg 2009. Anlagt på areal med angreb

	Resi-stens	Pi	Pf/Pi	Planter	Stok-løbere	Fl.toppe / knuder	Blad-dække	Rod-fure	Vaskbar	Grene	Vh.Jord	Amino-N	IV-tal	Rod	Sukker		
				Plants	Bolters	Extra tops, knots	Leaf-cover	Groove	Wash-ability	Bran-ching	Tare	Amino-N	IV-tal	Root	Sugar		
		eal/g		1000/ha	0/00	%	Sc. 1-10	Sc. 1-9	Sc. 1-9	Sc. 1-9	%	pr 100 g sukker		t/ha	%	t/ha	relativ
Antal fs No of trials		3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
* Rasta	RT	3,4	8	88	0,5	0	6,7	5,9	5,9	6,9	1,7	34	1,62	73,5	17,94	13,22	100
Julietta	RT+NT	2,9	5	98	0,0	0	6,7	6,5	6,1	6,9	1,6	73	2,44	84,3	19,01	16,05	121
Sanetta	NR	2,9	1	87	0,0	10	6,9	5,4	5,4	6,8	2,2	55	2,27	69,4	19,42	13,50	102
Adrianna KWS	RT+NT	3,4	5	96	0,0	0	6,8	5,5	5,3	6,5	2,7	48	2,00	76,5	19,32	14,81	112
Angus	RT+NE	3,2	9	90	0,3	0	6,8	5,8	6,0	7,2	1,8	46	2,00	79,7	18,47	14,76	112
Jenny	RT+NE	3,9	7	97	0,0	2	6,6	5,9	5,6	6,9	1,7	43	1,92	79,5	18,07	14,44	109
Plexus	RT+NE	3,4	8	98	0,2	0	6,2	5,2	5,4	6,9	1,6	39	1,89	80,2	18,25	14,68	111
Nexus	RT+NE	2,9	8	95	0,2	0	6,7	5,3	5,3	6,3	1,7	51	2,14	78,7	18,46	14,56	110
Rosalinda KWS	RT+NE	3,1	5	99	0,3	0	6,9	5,5	5,4	6,4	2,2	41	1,80	82,6	18,86	15,63	118
Hella	RT+NT	3,0	4	99	0,0	0	6,8	6,5	6,1	6,8	1,6	69	2,29	84,1	19,59	16,47	125
9K63	RT+NT	2,5	6	97	0,0	0	7,0	5,9	5,6	6,7	2,6	40	1,68	76,4	20,24	15,50	117
9K68	RT+NT	3,5	6	96	0,0	0	7,3	4,8	4,7	6,5	3,0	43	1,93	74,5	19,57	14,62	111
Fernando	RT+NE	3,6	4	101	0,0	0	6,4	6,5	6,3	6,1	2,0	54	2,07	82,6	18,43	15,23	115
ST 15934	RT+NT	2,2	6	93	0,3	0	6,1	6,6	6,5	6,4	1,7	53	2,11	81,2	18,88	15,33	116
HI 0951	RT+NE	3,3	6	92	1,4	0	7,2	5,7	5,5	6,7	2,3	66	2,19	78,3	18,25	14,30	108
HI 0969	RT+NE	3,4	5	97	0,2	0	6,5	5,9	5,7	6,7	1,7	43	1,92	82,6	18,4	15,27	116
SN-215	RT+NT	3,6	5	95	0,0	0	6,6	6,6	6,5	6,2	1,5	55	1,95	83,4	19,2	16,03	121
Comanche	RT+NT	2,5	7	91	0,0	0	6,5	6,4	6,2	6,5	1,9	57	2,09	84,1	18,9	15,91	120
LSD				4	0,5	3	0,7	0,5	0,6	0,6	0,5	11	0,14	4,4	0,4	0,80	6
CV				2,8	165,3	251	0,6	5,5	6,0	5,1	15,4	12,8	4,2	3,3	1,3	3,2	

* Modtagelig og påvirkelig målesort
Sc 1-10: 10 bedste karakter; Sc 1-9: 9 bedste karakter
NT: Nematod tolerant - NR: Nematod resistent sort - RT Rizomania tolerant
NE: Normal sort, der er mindre udbyttefølsom overfor angreb end de mest følsomme, f.eks målesorten Rasta

fremgår af *tabel 4* har flere andre sorter vist uheldig stokløbertendens. Kun den resistente sort Sanetta har dannet knuder på kronen. I sorten Jenny er der registreret ekstra toppe. Begge dele vanskeliggør afpudsning. I årets forsøg er der signifikante forskelle i renheden mellem de bedste og de dårligste sorter. Sorten SN-215, der også har høj karakter for rodfure og vaskbarhed, har opnået den bedste renhed, mens 9K68, der har opnået lav karakter for rodfure og vaskbarhed har vist den laveste renhed. Renheden er i *tabel 4* angivet ved andel af vedhængende jord på roen. Der er god overensstemmelse imellem renhed, rodfure og vaskbarhed.

Det laveste og bedste aminotal er opnået med målesorten og flere af specialsorterne. Julietta og Hella har fortsat det højeste aminotal.

Julietta, Hella, SN-215 og Comanche, der alle er NT-sorter, har givet det største sukkerudbytte. Af sorterne til observation og de dyrkede er det fortsat Julietta, der er det bedste alternativ. For første gang i den afprøvning har en ny NT sort ydet mere end Julietta samtidigt med, at nematodangrebene har påvirket udbyttet påviseligt.

Sorterne HI 0951, Jenny, Nexus, 9K68, Plexus og Angus, der alle er NE-sorter, har givet det laveste udbytte. NE-sortene kan derfor fortsat kun anbefales, hvor der er mindre, pletvise angreb af nematoder, og hvor der endnu ikke skal anvendes en regulær tolerant sort. En oversigt over de seneste fire års afprøvning af sorter ses i *tabel 2*.

Sorter og bladsvampe

I *figur 3* er sorterne rangeret efter deres angrebsgrad af Ramularia, der fortsat betragtes som den mest tabsvoldende sygdom i DK uanset, at angreb heraf i 2008 og 2009 har været svage imens meldug eller rust har været dominerende. I 2009 har angreb af bederust udviklet sig igennem august og september til kraftige angreb. Angreb af meldug begyndte senere end normalt fra midt i august og har lokalt udviklet sig til kraftige angreb. Der er kun observeret svage pletvise angreb af Cercospora. Blandt 3. års og solgte sorter har standardsorterne Palace, Topper og Gunilla sammen med RT-sorterne Frieda KWS og Madicken haft de kraftigste angreb af Ramularia. Tilsvarende findes Foxtrot og HI0807 blandt 2 års sorterne med højt angrebsniveau af Ramularia. Men det ses endvidere af *figur 3 og 3a*, at flere nye RT-sorter tillige har fået en høj angrebsgrad. – Af figurerne fremgår også, at der ikke er sorter, der samtidigt er meget modstandsdygtige overfor alle tre sygdomme. ■

HUSK generalforsamling i Danske Sukkerroedyrkere

Dag: Mandag den 22. februar 2010
Tid: Kl. 10.00
Sted: Sakskøbing Sportscenter i Sakskøbing